

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sejnach, ul. Piłsudskiego 25, 16-500 Sejny, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „MOPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest pani Renata Klucznik.

Kontrolę w dniach 11-12.09.2014 r. przeprowadziły:

1. Katarzyna Kuprianowicz-Spirydonow – inspektor wojewódzki – kierująca zespołem inspektorów,
  2. Małgorzata Osipowicz – starszy inspektor wojewódzki,
- na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli z dnia 01.09.2014r., znak PS-I.431.1.41.2014.KK, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej panią Katarzynę Mularz.

Wyjaśnień udzielała pani Renata Klucznik – kierownik MOPS w Sejnach, pełniąca również funkcję przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, od dnia 01.01.2013r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie statutu Ośrodka, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XVIII/88/12 Rady Miasta Sejny z dnia 12 czerwca 2012r. w sprawie uchwalenia statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sejnach.

Wykonywanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie powierzono kierownikowi Ośrodka oraz dwóm pracownikom socjalnym.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy

Rada Miasta Sejny w dniu 15 lutego 2011r. przyjęła uchwałę Nr V/20/11 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2014.

Wstęp Programu zawiera ogólne informacje o zjawisku przemocy, nie przedstawiono natomiast charakterystyki problemu w odniesieniu do terenu miasta Sejny – w Programie brak diagnozy problematyki przemocy w rodzinie w mieście Sejny, która pozwoliłaby określić kierunki działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy. Cele szczegółowe programu to: zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie, wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy, spadek liczby przypadków przemocy, spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmuje się wielokrotnie, stała edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, broszury i inne formy.

Realizatorzy Programu to Urząd Miasta Sejny, MOPS w Sejnach, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach, Powiatowa Komenda Policji w Sejnach, Oświata, Służba Zdrowia, Prokuratura Rejonowa w Sejnach, Sąd Rejonowy w Sejnach, Zespół Kuratorów Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Sejnach, Parafia Rzymskokatolicka i organizacje pozarządowe. Nie określono jednak, jakie działania, określone w Programie, podejmą poszczególni realizatorzy. Nie opracowano również harmonogramu realizacji zadań określonych w Programie. Ponadto Program nie zawiera informacji dotyczących sposobu monitorowania i oceniania realizacji zadań oraz sprawozdawczości z realizacji zakładanych celów.

Źródło finansowania zadań zawartych w Programie to budżet Gminy Miasto Sejny oraz środki pozabudżetowe.

Do podstawowych zadań zawartych w Programie należą:

1. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Wspieranie procedury „Niebieska Karta”.

W okresie objętym kontrolą realizowano zadania wynikające z ww. Programu opisane w protokole z przyjęcia ustnych wyjaśnień.

Informacja o realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zadań zawartych w ww. programie została przedstawiona na sesji XXXVI Rady Miasta Sejny w dniu 28 marca 2014 r.

Akta kontroli, str. 21-38, 15-18

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy

W MOPS w Sejnach poradnictwo, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy było prowadzone na bieżąco przez pracowników socjalnych w ramach świadczonej pracy socjalnej – udzielanie porad socjalnych dokumentowano w kwestionariuszach rodzinnych wywiadów środowiskowych. W Ośrodku prowadzony jest także „Rejestr porad”, w którym odnotowywane są informacje dotyczące m. in. udzielonej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ponadto osoby zainteresowane, dotknięte przemocą w rodzinie, mogą skorzystać z poradnictwa psychologicznego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sejnach (dwa razy w miesiącu w godz. 9.00-16.00) oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach (we wtorki i czwartki w godz. 14.30-17.30). Wyżej wymienione jednostki dwa razy w miesiącu udzielają także poradnictwa prawnego (PCPR – w godz. 13.00-16.00, MKRPA – w godz. 16.00-18.00), ponadto w Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych osobom zainteresowanym porad udziela pielęgniarka (w środy w godz. 16.00-17.30). Poradnictwo pedagogiczne jest świadczone w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sejnach (od poniedziałku do piątku w godz. 7.00-15.00).

Z wyjaśnień kierownika Ośrodka oraz przedłożonej dokumentacji wynika, że na terenie miasta Sejny prowadzone są działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Działania profilaktyczne prowadzone były zarówno przez MOPS (m. in. przygotowano i rozpowszechniono materiały informacyjne o tematyce dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie), jak i Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach, Komendę Powiatową Policji w Sejnach, placówki oświatowe miasta Sejny (m. in. realizowano programy skierowane do dzieci i młodzieży, organizowano warsztaty i spotkania, podczas których poruszano m. in. tematy związane z przemocą w rodzinie). Szczegółowy opis podejmowanych działań edukacyjnych znajduje się w *Protokole przyjęcia ustnych wyjaśnień*.

Akta kontroli str. 21-38

Ponadto na tablicy informacyjnej w Urzędzie Miasta Sejny, gdzie swoją siedzibę ma również MOPS, znajdują się informacje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od 01.01.2013r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”. W 2013 r. w mieście Sejny wypełniono 21 Niebieskich Kart, we wszystkich przypadkach procedura została wszczęta przez Policję. W 2014 r. do dnia kontroli procedurę w 17 przypadkach również wszczęła Policja.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, na podstawie art.6 ust 2 pkt 3 ustawy

W mieście Sejny, w okresie objętym kontrolą nie występowały sytuacje, które wymagałyby skierowania do ośrodka wsparcia. Z informacji udzielonych przez kierownika Ośrodka wynika, że jeżeli nastąpi konieczność zapewnienia schronienia osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, pracownicy Ośrodka podejmą działania w celu ich umieszczenia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Suwałkach.

Nie wykonywano również czynności, o których mowa w art. 12a ustawy, tj. nie odbierano dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia jego życia lub zdrowia, w związku z przemocą w rodzinie. Nie występowały sytuacje, które wymagałyby wykonania ww. czynności.

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy

Na podstawie z art. 9a ust. 15 ustawy została przyjęta uchwała Nr VI/25/11 Rady Miejskiej w Sejnach z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zespół interdyscyplinarny (dalej zwany ZI) został powołany zarządzeniem Nr 40/11 Burmistrza Miasta Sejny z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego.

Celem zapewnienia współpracy, w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI, zgodnie z art. 9a ust. 8 ww. ustawy podpisano porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z jedenastoma podmiotami wchodzącymi w jego skład.

Z treści zarządzenia oraz podpisanych porozumień, wynika, że w skład ZI wchodzi przedstawiciele podmiotów wymienionych w art. 9a ust 3 i 4 ww. ustawy.

Akta kontroli str. 21-38

ZI realizuje zadania określone w art. 9b ust. 1 i 2 ww. ustawy poprzez m. in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie w celu przeciwdziałania temu zjawisku, rozpowszechnienie informacji o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Akta kontroli str. 21-38

Przed przystąpieniem do prac wszyscy członkowie ZI złożyli Burmistrzowi Miasta Sejny oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań.

W okresie objętym kontrolą Zespół spotkał się na 7 posiedzeniach, które odbyły się w następujących terminach: 15.02.2013 r., 30.05.2013 r., 19.09.2013 r., 21.11.2013 r., 27.02.2014 r., 24.04.2014 r. oraz 29.07.2014 r.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ww. ustawy posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, zatem w czterech przypadkach nie zachowano częstotliwości odbywania posiedzeń – odstęp między posiedzeniami ZI wynosił więcej niż 3 miesiące.

W okresie objętym kontrolą powoływano grupy robocze (GR) w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W 2013r. powołano 18 grup roboczych, w 2014r. do dnia kontroli – 37.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek prowadził łącznie 46 spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” (NK) na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanego dalej rozporządzeniem, z tego w 2013r. 25 spraw, w 2014 r. do dnia kontroli – 21 spraw. W okresie objętym kontrolą procedurę zakończono w 28 sprawach (w 2013r. zakończono 15 procedur, w 2014r. do dnia kontroli – 13).

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Kontroli poddano 4 losowo wybrane akta rodzin:

1. NK-A z dnia 04.04.2014 r.
2. NK-A z dnia 02.11.2014 r.
3. NK-A z dnia 11.01.2013 r.
4. NK-A z dnia 13.01.2012 r.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono:

- brak potwierdzenia przekazania formularza „Niebieska Karta – A” członkom ZI, co jest niezgodne z § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia, który stanowi, że przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej – sprawy numer 1 – 4,
- niedokumentowanie wszystkich działań dokonywanych przed przedstawiciele wchodzących w skład ZI lub GR (w aktach skontrolowanych spraw znajdują się wyłącznie notatki służbowe pracownika socjalnego potwierdzające wizyty w środowisku, brak natomiast potwierdzenia notatką służbową wizyt Policji, sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie), co jest niezgodne z § 10 ww. rozporządzenia, który stanowi, że wszystkie działania są dokumentowane – sprawy numer 1 – 4,

- zapraszanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie ZI/GR, co jest niezgodne z § 17 ust. 1 rozporządzenia, który stanowi, że przewodniczący ZI wzywa osobę wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie ZI lub GR – sprawy numer 1 – 4,
- wymaganie od osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie zgody na przetwarzanie danych osobowych oraz zgody na podjęcie działań, co jest niezgodne z art. 9c i art. 9d ww. ustawy, które stanowią, że członkowie ZI lub GR w zakresie niezbędnym do realizacji przewidzianych ustawą zadań, mogą przetwarzać dane osób dotkniętych przemocą w rodzinie (...) bez zgody i wiedzy tych osób, a podejmowanie interwencji w środowisku nie wymaga ich zgody – sprawy numer 1 i 2,
- brak powiadomienia wszystkich podmiotów uczestniczących w procedurze o jej zakończeniu, co jest niezgodne z § 18 ust. 3 ww. rozporządzenia, który stanowi, że o zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze po jej zakończeniu (w każdym przypadku zakończenia procedury „Niebieskie Karty” należy o tym fakcie powiadomić wszystkie podmioty w niej uczestniczące) – sprawy numer 1 – 4.

Akta kontroli str. 39-46

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości, opisanych w protokole, było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sejnach.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sejnach przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzoną w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sejnach.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez MOPS w Sejnach pod numerem 9.

Sejny 06.10.2014r.

.....
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

KIEROWNIK
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

/-/

Renata Klucznik

.....
podpis kierownika podmiotu kontrolowanego

Katarzyna Kuprianowicz-Spirydonow /-/

.....
Małgorzata Osipowicz /-/

.....
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam:

Sejny 06.10.2014r. /-/

.....
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)